

El Cos com a Arxiu Cultural

Codi: 105816

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500000 Estudis Socioculturals de Gènere	OT	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Maria Angeles Torras Frances

Correu electrònic: meri.torras@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Hanan Jasim Khammas

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

El cos és un element clau en les propostes d'anàlisi des del gènere (i les seves interseccionalitats), i ha estat protagonista d'algunes de les inflexions més radicals en les genealogies feministes. El propòsit d'aquesta assignatura és prendre en consideració el cos com un text-arxiu cultural, en un triple sentit del terme *arxiu*: a) com allò que regula el que pot ser dit/entès (Foucault), b) en tant que *somateca*, o lloc d'inscripció dels règims biopolítics (Preciado), i c) en un sentit lat, entès com un dipòsit on es pot rastrejar i documentar una memòria del passat fet present i, en el cas del cos, presència.

Competències

- Demostrar capacitat per al treball autònom, l'autoanàlisi i l'autocrítica.
- Expressar-se correctament i de manera no sexista ni homofòbica tant oralment com per escrit.
- Identificar i qüestionar les representacions de gènere en la història de les idees, les arts i la cultura, així com en la construcció del coneixement científic.
- Interpretar i interrelacionar les bases conceptuals de les teories feministes.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les representacions de les sexualitats en les produccions culturals.
2. Aplicar els conceptes de la teoria de gènere a l'anàlisi de textos culturals.
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda en la xarxa.
4. Distingir les transformacions de les relacions de gènere en la història de la cultura.
5. Fer un ús inclusiu del llenguatge.
6. Fer valoracions i correccions del treball propi.
7. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
8. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Continguts

BLOC I: COS, TEXT I ARXIU

1. Cos i textualitat
2. Els *corpus* textuais
3. L'arxiu encarnat

BLOC II: ARXIUS CORPORALS FEMINISTES. ESTUDI DE CASOS

1. Genealogies de la (re)visió: de la mirada a l'ull
 - Lectura teòrica "Matar el ojo", de Lina Meruane
2. El mestissatge com a resistència: els cossos frontera
 - Lectura teòrica "Pureza, impureza, separación", de María Lugone
3. Fantasies (post)colonials: El cos com a herència racial.
 - Lectura teòrica: "Oriente y otros otros" de Sara Ahmend
4. Terrorisme sexual
 - Lectura teòrica: *Microfísica sexista del poder* de Nerea Barjola
5. El cos com a poder excepcional
 - Lectura teòrica: "Abu Ghraib arguing against exceptionalism" de Jasbir Puar
6. El cos arrugat: la retòrica contra l'envelliment
 - Lectura tòrica "Rejecting the Aging Body" d'Alex Dumas

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (30%). Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.
- Activitats supervisades (25%). Presentacions individuals. Recensions o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització.
- Activitats autònomes (45%). Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals amb suport de TIC i debat en gran grup.	25	1	
Tipus: Supervisades			
Presentacions, recensions o treballs de curs (individuals o en grup) a partir d'una guia per a la seva realització. Tutories.	48	1,92	
Tipus: Autònomes			
Lectura comprensiva i crítica de textos literaris i teòrics. Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums.	64	2,56	

Avaluació

L'estudiant:

- Haurà de fer-se responsable al llarg del curs obligatòriament de l'estudi d'un cas: haurà de preparar un esquema, així com fer una exposició oral (20%) i guiar-ne el debat posterior (20%). Aquest treball es farà en grup i suposa a partir dels dos ítems i percentatges assenyalats, el 40% de la nota final. Aquesta activitat avaluativa no és recuperable.
- Al llarg del segon bloc -i segons el calendari marcat per les professores- de forma individual haurà de realitzar dos exercicis a l'aula presencialment. Cadascun d'aquests exercicis tindrà un valor del 25% de la nota final (total 50%). Aquests exercicis són obligatoris. Lxs estudiants que no aprovin aquests exercicis o no realitzin un d'aquests exercicis, hauran de fer l'examen de recuperació.
- El 10% restant s'adjudicarà en funció de l'assistència i la participació presencialment a l'aula, així com la implicació i el curs realitzat dins de l'assignatura. Aquesta activitat avaluativa es desenvolupa al llarg del semestre i no és recuperable.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. La professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Avaluació única

Aquells alumnes que s'acullin a l'avaluació única hauràn de fer:

- un examen escrit (40%)
- una prova oral (40%)
- una ressenya crítica referint-se, completant, desenvolupant o/i incidint en un o varis dels aspectes apareguts a les lectures o a les discussions suscitées a l'aula (20 %)

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
ASSISTÈNCIA, PARTICIPACIÓ I ACTITUD A L'AULA	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
EXERCICI A L'AULA 1	25%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
EXERCICI A L'AULA 2	25%	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
EXPOSICIÓ ORAL I DEBAT	40%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

Bibliografia orientativa:

Ahmed, Sara, y Javier Sáez. *Fenomenologia Queer: orientaciones, objetos, otros* / Sara Ahmed; traducción de Javier Sáez del Álamo. Primera edición. Barcelona: Bellaterra, 2019.

Foucault, Michel. *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*. Trans. Alan Sheridan. 2nd ed. New York: Vintage Books, 1995.

Grosz, Elizabeth. *Volatile Bodies: Toward a Corporeal Feminism*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1994.

Mulvey, Laura. *Visual and Other Pleasures*. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1989.

Pérez, Aina y Meri Torras (eds.) (2013) "Saberes e poderes do corpo" (dossier monográfico), *Revista Interfaces*, 19/II [ISSN: 1516-0033]

Puar, Jasbir K. "Homonacionalismo Como Mosaico: Viagens Virais, Sexualidades Afetivas." *Revista Lusófona de Estudos Culturais* 3.1 (2015).

_____. *Terrorist Assemblages: Homonationalism in Queer Times* / Jasbir K. Puar. Durham: Duke University Press, 2007.

Pérez, Aina y Meri Torras (eds.) (2013) "Saberes e poderes do corpo" (dossier monográfico), *Revista Interfaces*, 19/II [ISSN: 1516-0033]

Torras, Meri (2020) "Fragilidades del queer-po. *Ese torcido amor*, de Txus García", a *eHumanista / IVITRA*, 17, 42-61 [<https://www.ehumanista.ucsb.edu/ivitra/volume/17>]

_____. (2019) "Cuando el cuerpo de la autora traza la poética emocional del *corpus*. *Un ojo de cristal*, de Miren Agur Meabe", *Extremas. Figuras de la felicidad y la furia en la producción cultural ibérica y iberoamericana del siglo XXI* (Roland Spiller, Aránzazu Calderón Puerta, Katarzyna Moszczyńska-Dürst, eds., Berlin: Peter Lang, 27-46[ISBN: 978-3-631-80621-0]

_____. (2017). "Embodiment (Embodimén)", a *Barbarismos queer y otras esdrújulas* R. Lucas Platero, María Rosón y Esther Ortega (eds.), Barcelona: Edicions Bellaterra, 161-167[ISBN: 978-84-7290-829-1]

Torras, Meri, ed. (2009). *El poder del cuerpo. Antología de poesía femenina contemporánea*, Madrid: Castalia [ISBN 978-84-9740-294-1]

Torras, Meri i Noemí Acedo, eds. (2008). *Encarna(c)ciones. Teoría(s) de los cuerpos*, Barcelona: EdiUOC [ISBN 978-84-9788-727-4]

Torras, Meri, ed. (2007) *Cuerpo e identidad. Estudios de género y sexualidad I*, Bellaterra, Edicions UAB.

_____. (2006) *Corporizar el pensamiento. Escrituras y lecturas del cuerpo en la cultura occidental*. Vilagarcía de Arousa, Mirabel [ISBN-10: 84-934841-4-8 y ISBN-13: 978-84-934841-4-9]

_____. (2004) Monográfico "Cuerpos, géneros y tecnologías" *Lectora. Revista de mujeres y textualidad* [<https://revistes.ub.edu/index.php/lectora/issue/view/625>]

La bibliografia específica s'entregarà per a cada tema del curs.

Programari

Campus Virtual MOODLE

Tractament de textos (amb possibilitat de conversió a Word i a pdfs)

Lector de pdfs

Power point o similar.

TEAMS

El software lliure és benvingut, sempre i quan pugui entregar-se els documents en el format demanat.